

הכנסת העשרים וחמש

יוזם : חבר הכנסת צבי ידידיה סוכות

פ/6685/25

הצעת חוק סיוע למשפחות אזרחים נעדרים, התשפ"ו–2026

- מטרה
1. חוק זה מטרתו להסדיר את הסיוע לבני משפחות של נעדרים ולהתוות את שיתוף הפעולה בין הגופים הנוגעים בדבר לעניין טיפול בבני המשפחות ובזכויותיהם.
- הגדרות
2. בחוק זה –
- "בן משפחה" – בן או בת זוג, הורה, בן או בת זוג של הורה, אח, אחות, ילד או ילדה ;
- "נעדר" – מי שהתקיימו בו כל אלה :
- (1) הוא היה אמור להגיע לביתו או לכל מסגרת אחרת שהוא לן בה ולא חזר לאותו מקום שישים ימים לפחות מיום שנמסרה על כך הודעה למשטרת ישראל ;
- (2) מקום הימצאו אינו ידוע, לא ניתן ליצור עימו קשר וכל המאמצים לעלות על עקבותיו לא צלחו ;
- (3) הוא אינו נעדר כהגדרתו בחוק מימון הוצאות למשפחות שבויים ונעדרים, התשס"ח–2008¹ ;
- (4) אין כל ראיה כי אינו בחיים ;
- (5) יש לגביו הכרזה תקפה כנעדר לפי פקודות המשטרה ;
- "השר" – שר הרווחה והביטחון החברתי.

¹ ס"ח התשס"ח, עמ' 837.

3. סמכות השר להקים ועדת סיוע לבני משפחת הנעדר (א) השר, בהתייעצות השר לביטחון לאומי, רשאי למנות ועדה שתפקידה לתכלל את המענים שנותנים משרדי הממשלה בטיפול בבני משפחות נעדרים ובהסרת חסמים בטיפול כאמור.
- (ב) סמכויות הוועדה, מספר חבריה ונציגיה ייקבעו בתקנות שיקבע השר.
4. הודעה על נעדר הוקמה ועדה כאמור בסעיף 3, משטרת ישראל תודיע ליושב ראש הוועדה ולנציג המוסד לביטוח לאומי שימנה המנהל הכללי של המוסד לביטוח לאומי לעניין זה, על אדם שהוא נעדר לפי חוק זה באופן שלא יפגע בצורכי החקירה.
5. ביצוע ותקנות השר ממונה על חוק זה, והוא רשאי להתקין תקנות בכל עניין הנוגע לביצועו.
6. תחילה תחילתו של חוק זה שנה מיום פרסומו.

ד ב ר י ה ס ב ר

נכון לשנת 2025, במדינת ישראל כ-600 אזרחים שהם בגדר נעדרים, ומדי שנה נוספים כ-20 נעדרים. מדובר באזרחים שהיו אמורים להגיע לביתם או לכל מסגרת אחרת שהם לנים בה ולא חזרו לאותו מקום אחרי פרק זמן סביר ומקום הימצאם אינו ידוע.

חרב עליה עולמה של משפחה שאחד מבניה נעדר, והיא שרויה בחוסר ודאות קשה מנשוא המקשה מאוד על תפקודה היומיומי. בעוד משטרת ישראל פועלת לאיתור הנעדרים, המשפחה נאלצת להתמודד עם סוגיות הקשורות ברכושו של הנעדר ללא מערך תמיכה.

במדינות שונות בעולם הקימו מערכי תמיכה רגשית, סוציאלית ומשפטית המקלים על המשפחה במציאות החדשה והקשה שהיא נקלעה אליה, בין היתר על ידי סיוע בטיפול בעיות נפשיות ובסוגיות משפטיות בנוגע לרכוש הנעדר ולזכויות בני המשפחה.

נוכח האמור, ראוי שמדינת ישראל, החורת על דגלה לכל אזרחיה, תדאג להסדיר את מעמדו של נעדר, לתת תמיכה וליווי מתאימים למשפחות הנעדרים וכן לתת מענה לסוגיות הרכוש של הנעדר. על כן מוצע להגדיר "נעדר" כמי שלא שב לביתו או למסגרת אחרת שהוא לן בה לפחות 60 ימים, שמקום הימצאו אינו ידוע, שלא ניתן ליצור עימו קשר, שכל המאמצים לעלות על עקבותיו לא צלחו, שהוא אינו נעדר כהגדרתו בחוק מימון הוצאות למשפחות שבויים ונעדרים, התשס"ח-2008, שאין ראייה לכך שהוא אינו בין החיים ושמשטרת ישראל הכריזה עליו כנעדר.

עוד מוצע להסמיך את שר הרווחה והביטחון החברתי, בהתייעצות השר לביטחון לאומי, להורות על הקמת ועדה שתפקידה יהיה לתכלל את המענים שנותנים הגופים השונים בטיפול בבני משפחת הנעדר ובהסרת חסמים בטיפול כאמור.

הצעות חוק דומות בעיקרן הונחו על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חבר הכנסת אלעזר שטרן (פ/24/954), על ידי חבר הכנסת מוסי רז (פ/24/1348), על ידי חברת הכנסת נעמה לזימי (פ/24/2237) ועל ידי חברת הכנסת נירה שפק וקבוצת חברי הכנסת (פ/24/2311) ועל שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חברת הכנסת נעמה לזימי (פ/25/339), על ידי חברת הכנסת פנינה תמנו (פ/25/3072), על ידי חברת הכנסת מירב כהן (פ/25/4059), על ידי חברת הכנסת צביקה פוגל (פ/25/4428), על ידי חברת הכנסת מיכל מרים וולדיגר (פ/25/4488), על ידי חברת הכנסת שרון ניר וקבוצת חברי הכנסת (פ/25/5010), על ידי חבר הכנסת אלון שוסטר (פ/25/5258) ועל ידי חברת הכנסת גלעד קריב (פ/25/5850).

הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חברת הכנסת צביקה פוגל (פ/25/4861) ועל ידי חברת הכנסת צגה מלקו (פ/25/6088).

הצעת החוק זהה לפ/25/6088 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום

כ"ד באייר התשפ"ו (11.05.2026)